

איגוד הכדורסל בישראל ע"ר
ISRAEL BASKETBALL ASSOCIATION

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

ערעור 12-21

לפני : השופט (בדימוס) פרופ' עודד מודריק

עו"ד יורם וסרצוג

עו"ד גדעון פרייטג

המערערת : הפועל חולון

ע"י עו"ד רועי רוזן

נגד

המשיבים : 1. איגוד הכדורסל בישראל

ע"י עו"ד טל אור, תובע האיגוד

2. הפועל גלבוע גליל עליון

ע"י עו"ד יוסי גייר

פסק דין

הנסיבות

1. ביום רביעי 9.6.2021 קוים משחק חצי גמר בסדרת הגמר סל של הליגה העליונה, בין קבוצת הפועל גלבוע- גליל עליון ["גלבוע"], הקבוצה המארחת לבין קבוצת הפועל חולון ["חולון"] האורחת.
2. קרוב לשבע (7) דקות לפני תום המועד לסיום המשחק כבה החשמל באולם ["אולם גן-נר" או "האולם"]. עד מהרה התברר שזו הפסקת חשמל אזורית. ניסיון של אנשי גלבוע להפעיל את המחולל (גנרטור) שנמצא כמתקן צמוד לאולם, נכשל שכן המחולל לא היה תקין.
3. בעקבות זה, לאחר התייעצות עם גורמים שונים – בכללם מנכ"ל מנהלת ליגת העל לגברים שנכח במקום – הורה שופט המשחק הראשי על הפסקה בת שעה אחת, שאם במסגרתה לא יחודש זרם החשמל לא יהיה מנוס מהפסקת המשחק.
4. החשמל חזר לזרום כתקנו כעבור כשעה (יש מחלוקת מאיזו נקודת זמן מוצא יש למדוד את מניין הדקות וכפועל יוצא סבה המחלוקת גם על הקביעה העובדתית של שופטי המשחק והמשקיף שהחשמל שב לזרום דקותיים לפני שחלף פרק זמן של שעה).

בית הדין העליון

The High Legal Tribunal

5. שופט המשחק הורו לשחקנים לעלות על המגרש והניחו בידם פרק זמן של 10 דקות לחימום. אולם התברר ששחקני חולון מסרבים לעלות ולחדש את המשחק. כתוצאה מכך, לאחר המתנה של 10 דקות נוספות שרק השופט הראשי לסיום המשחק.

הדיון המשמעותי

6. תובע האיגוד עו"ד טל אור שקל את הנסיבות והחליט להגיש כתב אישום נגד חולון בהקשר להפרת חובות לפי תקנון המשמעת שנובעות מכך שהקבוצה סרבה להתייצב להמשך המשחק.
7. התובע שקל ולא מצא בסיס תקנוני להעמיד לדין את גלבוע (שחקני גלבוע צייתו להוראת השופט).
8. בהליכי משמעת לפני בית הדין המשמעותי (עו"ד צבי רויזן ועו"ד עזרא האוזר -דיינים) נמצאה חולון אשמה בהפרת חובותיה לפי התקנון ולנוכח הכלל שקבוע בסעיף 22 של תקנון המשמעת נזר לעונש שכלל רכיב של הפסד טכני. זה לצד קנס בסך 10,000 ש"ח.
9. מכאן הערעור

טיעוני הצדדים

10. עיקר הערעור לפנינו סב על חומרת העונש; וביתר דיוק על הניסיון לגרום לביטול ההפסד הטכני כדי לקבוע משחק חוזר תחתיו.
11. לבית הדין המשמעותי וכמוהו גם לבית דין זה סמכות תקנונית להימנע, בנסיבות מיוחדות, מן העונש ה"אוטומטי" של הפסד טכני ולקבוע שיתקיים משחק חוזר (סעיף 22 של תקנון המשמעת).
12. בא כוח חולון, עו"ד רועי רוזן, הציג שלושה טעמים עיקריים שעשויים להצדיק הוראה על קיום משחק חוזר.
13. ראש וראשונה גלבוע נכשלה כישלון חרוץ בהכנת מגרש מותאם לצרכים. אמנם גלבוע אינה אחראית לגרם הפסקת המשחק האזורית, אך היא אחראית לכך שלא נמצא אמצעי הספקת חשמל חליפי תקין (גנרטור). אמנם נמצא סמוך למגרש גנרטור שהיה מיועד לספק חשמל חליפי כראוי אך אמצעי זה לא פעל ולא נשמעה מפי גלבוע טענה שהמתקן נבדק ערב המשחק ונמצא פועל כהלכה. ברור שאילו נבדק הדבר מראש, לא היה בא לעולם התרחיש הנורא שהתקיים לאחר שהחשמל באולם כבה.
14. בשנייה נטען שהציווי שנשלח לשחקנים לעלות למגרש לאחר שעה תמימה של הפסקת פעילות סיכן באורח ממשי את בריאות השחקנים. על כן ניתן להבין, גם אם לא להסכים, את החלטתם. להבנה זו יש משמעות שעה שנידון ענשה של הקבוצה.
15. בשלישית נטען שנפלה שגגה מתחת ידי בית דין קמא בקביעה שלא חלפה שעה למן הפסקת המשחק. נתונים, מסמכים והתבטאויות שונים מוכחים ששעה חלפה טרם חידוש זרם החשמל.

איגוד הכדורסל בישראל ע"ר
ISRAEL BASKETBALL ASSOCIATION

בית הדין העליון

The High Legal Tribunal

16. כרקע משלים עו"ד רוזן תיאר את התקופה הקשה שעברה בעונה זו על עולם הכדורסל והמאמצים העצומים שהקבוצות והשחקנים נדרשו להם כדי להביא את עונת המשחקים לידי סיום והכרעה ספורטיבית. אין זה ראוי שרגעי ההכרעה האחרונים יתבצעו על שולחן השפיטה במקום על מגרש הכדורסל.
17. עו"ד טל אור חזר בטיעונו על התשתית הנסיבתית שהניעה אותו להגיש את כתב האישום ומך יתדות טיעונו בממצאי בית דין קמא, במסקנותיו ובתוצאות המחויבות מהן.
18. צירפנו כצד לדיון גם את גלבו. בא כוח גלבו, עו"ד גייר, נסמך על טיעון התובע ואימץ אף הוא את מסקנות בית הדין ואת התוצאה המחויבת. לדידו לא נמצא כל פסול בהתנהלות קבוצת גלבו.

דיון והכרעה

19. לפנינו "מקרה קשה" (לפי המינוח שטבע נשיא בית המשפט העליון אהרן ברק ביחס למקרים שבהם ייתכן יותר מפתרון משפטי סביר אחד).¹ המקרה שלפנינו "קשה" משום שמצד אחד אחריות חולון אינה ניתנת לערעור; ה"פנקסנות" בעניין מניין דקות הפסקת החשמל או הדרך שבה קיבלו השופטים את החלטותיהם אינה שייכת לעניין. פשוט וברור הוא ששחקני חולון, מדעת, לא ציינו להוראות השופטים אחד שהחלטות השופטים היו טובות ואחד שהיו רעות. מכאן ברור שחולון צריכה להיענש. העונש המידי שיש להטילו הוא הפסד טכני.
20. המקרה "קשה" משום שמצד שני לא ניתן להתעלם מכך שראשית חטאת רובץ לפתחה של גלבו. גם בהעדר דרישה תקנונית להימצאות גנרטור חובתה של גלבו כמארכת לראות לכך שתהיה "תאורה מתאימה" במגרש. (חובה זו היא בגדר אחריות קפידה של המארכת והיא נובעת בין היתר מ"חוקת המשחק" של FIBA שמאומצת אל משחקי הליגה בישראל. "כוח עליון" (כגו זה של הפסקת חשמל אזורית) עשוי להתגבר על החובה הקפידה, בתנאי שהקבוצה הכינה אמצעי הספקת חשמל חלופי תקין. זה לא נעשה.
21. במקרים קשים הפרשן המשפטי חותר לאותו פיתרון שישקף טוב יותר את תכלית הדין (הנורמה המשפטית או התקנונית ואפילו האתית). מהי אותה תכלית בענייננו ?
22. אי אפשר לקבל ששחקנים יעשו דין לעצמם ויכתיבו לשופטי המשחק את החלטותיהם. זה לא ספורטיבי, לא חוקי ולא תקין. לא בכדי קובע התקנון עונש של הפסד טכני בנסיבות כאלה.
23. אולם כאמור במקרה זה הייתה "תרומה" בת ממש של גלבו להתרחשות.

¹ ראו למשל: אריאל בנדור "הגבולות של השופט ברק או האם באמת קיים שיקול דעת שיפוטי (בעקבות ספרו של אהרן ברק, שופט בחברה דמוקרטית" משפט וממשל ט' 275

בית הדין העליון

The High Legal Tribunal

24. ברי שתכליתה של המסגרת הדינית (נורמטיבית) התקנונית היא לראות לקיומם של משחקי ספורטיביים שיוכרעו על המגרש בבחינת "הקבוצה הטובה תנצח". תכלית ההוראות התקנוניות אינן לשמש כר נרחב לנסחים דקדקניים ולאומני "מלאכת מחשבת" של ספירה חשבונאית.

25. לפיכך, אף על פי שההפרה מצד חולון קשה יותר ואולי הרבה יותר מזו של גלבוע, כיון שעונת המשחקים על סף סיום, נראה לנו נכון יותר וצודק יותר שההכרעה תיפול בשדה המשחק, על דרך של משחק חוזר.

התוצאה

26. (א) אנחנו מבטלים את רכיב ההפסד הטכני ומורים על קיום משחק חוזר מתחילתו.

(ב) כדי להביע מורת רוח מן ההתנהגות של חולון אנחנו מחמירים את עונשה באופן הבא:

(1) תשלום קנס בסך 50,000 ש"ח ;

(2) הפחתת 2 נקודות על תנאי למשך עונת המשחקים הבאה והתנאי הוא שלא תורשע בעבירה של התנהגות בלתי ספורטיבית או עבירה מן העבירות בהן הורשעה בתיק משמעתי זה.

(ג) תשלום דמי השיפוט במשחק החוזר שייערך בגלבוע (או בכל מקום אחר שייקבע). חולון תחויב לשלם לגלבוע את ההוצאות בפועל שייגרמו עקב קיומו של המשחק החוזר, לפי קבלות שייבדקו בידי תובע האיגוד.

ניתן היום א' תמוז, תשפ"א (11 יוני, 2021) והוקרא במעמד הצדדים

(גרסת המקור בכתב יד כפופה לשינויי ניסוח קלים שיערכו בידי אב בית הדין)

השופט (בדימוס) פרופ' עודד מודריק	עו"ד יורם וסרצוג	עו"ד גדעון פרייטג
אב בית הדין	חבר בית הדין	חבר בית הדין